

Stručný výčet prováděných pracovních činností:

- Přeprava a ustájení jatečných zvířat.
- Porážka a konečná úprava těl jatečných zvířat.
- Ošetření jatečně upravených těl zvířat a vedlejších jatečných produktů.
- Porážení, jatečná úprava a porcování drůbeže.
- Bourání masa.
- Výroba masných výrobků, drůbežích masných výrobků a konzerv.
- Zpracování živočišných tuků.
- Balení a expedice masa, drůbežního masa, králíků, zvěřiny a výrobků z nich.
- Prodej výsekového masa, masných výrobků, drůbežního masa, drůbežích výrobků, králíků, zvěřiny a ryb.

Charakteristika místa výkonu práce:

Práce je vykonávána zejména v průmyslových objektech (masokombináty), menších výrobnách, které jsou součástí prodejen, anebo v prostorách určených pro skladování nebo prodej masa, masných výrobků a ryb. Řezník/uzenář se během práce může občasně pohybovat také mimo stálé pracoviště ve venkovním prostoru (např. při přepravě jatečných zvířat, při přebírce zvířat nebo masa ke zpracování). Ve venkovských oblastech může být práce vykonávána také v domácnostech občanů (zabíjačky).

Kvalifikační požadavky:

Nejvhodnější přípravu pro tuto profesi poskytuje střední vzdělání s výučním listem v oboru řezník-uzenář, řeznické a uzenářské práce. Jinou alternativou je střední vzdělání s výučním listem v oboru řezník-uzenář, řeznické a uzenářské práce nebo základní vzdělání s následnou rekvalifikací nebo zaučením na místě výkonu práce.

Relevantní mimořádné provozní události:

- Úraz pracovníka spojený s pracovním prostorem (v důsledku zakopnutí, uklouznutí a pádu zejména při chůzi po mokré nebo znečištěné podlaze).
- Úraz pracovníka v důsledku mechanických rizik – ostré hrany a špičaté předměty, skřípnutí, přimáčknutí, přiražení při manipulaci s břemeny, vtažení, namotání částí oděvů nebo částí těla při obsluze zařízení na zpracování masných výrobků (krájecí stroj, kotoučová pila, kutry, apod.).
- Zranění hlavy nebo těla v důsledku pádu nebo sesutí nesprávně uložené manipulační jednotky nebo při nárazu pohybujících se zavěšených částí těl poražených zvířat.
- Úraz při manipulaci se zvířaty (přitisknutí, přimáčknutí, kousnutí, kopnutí, přišlápnutí, povalení, bodnutí při nakládání a přehánění zvířat).
- Poškození pohybového aparátu (muskuloskeletálního systému) pracovníka z důvodu nesprávné manipulace s břemeny.
- Zasažení elektrickým proudem v důsledku používání strojů, přístrojů, spotřebičů a elektrických přívodů ve vlhkém prostředí nebo vlivem zkratu či závady na zařízení.
- Opaření horkými pokrmy, kapalinami, parami nebo popálení o horké povrchy.
- Požár v důsledku vznícení hořlavých materiálů nacházejících se v blízkosti tepelných spotřebičů (sporáky, varny apod.).
- Extrémní mikroklimatické podmínky (teplo, vlhko, chlad).
- Poškození zdraví vlivem dlouhodobé expozice hluku (z používaných strojů a zařízení).

Základní opatření pro předcházení mimořádným událostem nebo jejich následkům:

- Zaměstnávat pouze osoby s odbornou a zdravotní způsobilostí pro danou činnost.
- Proškolení zaměstnanců v poskytování předlékařské první pomoci.
- Poskytování a pravidelná kontrola používání osobních ochranných pracovních prostředků.
- Dodržování schválených technologických a pracovních postupů.
- Používání pouze určených a nepoškozených zařízení, přístrojů a spotřebičů v souladu s návodem pro jejich bezpečný provoz, obsluhu a údržbu.
- Pravidelná vizuální kontrola technického stavu zařízení, pracovních pomůcek a nádobí před jejich použitím.
- Pravidelné čištění a úklid všech pracovišť, zejména pak míst, kde dochází k zamaštění nebo jinému znečištění.
- Zajistit, aby podlahy byly rovné, odolné proti poškození a nehromadila se na nich voda, a aby byly z podlah bezodkladně odstraňovány rozlité kapaliny a mastnoty.
- Zachovat dostatečný manipulační prostor okolo strojů, zařízení a pro výkon pracovních činností (práce s nožem, sekerou).
- Pracovní zařízení, pomůcky a vybavení nutno ukládat na určená místa a udržovat je v čistém (zejména rukojeti) a bezzávadném stavu.
- Provádění pravidelných revizí, kontrol a prohlídek přístrojů, zařízení, a pomůcek s cílem zajištění bezpečnosti při jejich používání a provozu.
- Po ukončení práce odpojit el. zařízení a spotřebiče od zdroje el. proudu a uzavřít přívod plynu.
- Zajistit dodržování zákazu vstupu nepovolaných osob.
- Pracovní místo/prostor musí být dostatečně osvětlen.

Četnost periodických lékařských prohlídek (dle vyhlášky č. 79/2013 Sb.):

Pro činnosti epidemiologicky závažné (tj. výroba potravin a uvádění potravin do oběhu) 1x za 4 roky (osoby mladší 50 let), 1x za 2 roky (osoby starší 50 let); Pro kategorii 2R a 3: 1x za 2 roky; Pro práci v noci: 1x ročně.

Rizikové faktory:	Doporučené kategorie práce:	Výsledné zařazení do kategorie práce a přijatá opatření pro minimalizaci zdravotních rizik (doplňte):	Základní právní předpisy, které se týkají výkonu práce (v platném znění):
☐ Prach	1 - 2 - 3 - 4		• Zákon č. 262/2006 Sb. § 101-106
☐ Chemické látky	1 - 2 - 3 - 4		• Zákon č. 309/2006 Sb. § 2, 4, 5, 6
☒ Hluk	1 - 2 - 3 - 4		• Zákon č. 258/2000 Sb. § 21, 22, 24, 37-39
☒ Vibrace	1 - 2 - 3 - 4		• NV č. 361/2007 Sb. § 3, 6, 22-33, 36-39
☒ Fyzická zátěž	1 - 2 - 3		• NV č. 101/2005 Sb. § 3, Příloha
☒ Pracovní poloha	1 - 2 - 3		• NV č. 272/2011 Sb. § 3, 10, 13, 17
☐ Zátěž teplem	1 - 2 - 3 - 4		• NV č. 378/2001 Sb. § 3, 4
☒ Zátěž chladem	1 - 2 - 3		• NV č. 27/2002 Sb. § 2
☒ Psychická zátěž	1 - 2 - 3		• NV č. 495/2001 Sb. § 2-4, Přílohy
☐ Neionizující záření a elektromagnetická pole	2 - 3		• Vyhláška č. 50/1978 Sb. § 3
☐ Zraková zátěž	1 - 2 - 3		
☒ Práce s biologickými činiteli	2 - 3 - 4		
☐ Zvýšený tlak vzduchu	2 - 3 - 4		

Seznam nebezpečí	Ohrožená část těla														Hodnocení rizik			
	Hlava					Horní končetiny				Dolní končetiny		Různé				N	P	MR (NxP)
	lebka	sluch	zrak	dýchací orgány	obličej	celá hlava	ruce /prsty	paže	chodidlo	nohy	pokožka	trup	vnitřní část těla	celé tělo				
Mechanická nebezpečí																		
Padající předměty							X	X	X									
Odletující částice					X						X							
Ostré hrany							X	X										
Pohybující se části zařízení							X											
Pohybující se předměty															X			
Kluzký / nestabilní povrch									X									
Špičaté předměty							X	X										
Látky pod tlakem nebo za sníženého tlaku			X															
Zvířata														X				
Chemická nebezpečí																		
Nebezpečné plyny a páry																		
Nebezpečné kapaliny																		
Nebezpečné pevné látky																		
Aerosol, kouř																		
Nedostatek kyslíku																		
Nebezpečné odpady																		
Biologická nebezpečí																		
Patogenní látky													X					
Alergeny													X					
Živočišné jedy (toxiny)													X					
Mikroorganismy (viry, bakterie)													X					
Paraziti													X					
Hmyz																		
Elektrická nebezpečí																		
Elektrický oblouk																		
Živé části							X											
Statická elektřina																		
Elektromagnetické pole																		
Elektrický zkrat							X											
Blesk, atmosférická elektřina																		
Nebezpečí záření																		
Optické záření (IC, VIS a UV)																		
Nízkofrekvenční el-mag záření																		
Vysokofrekvenční el-mag záření																		
Laserové záření																		
Ionizující záření																		
Tepelná nebezpečí																		
Sálavé teplo						X	X	X				X						
Konvektivní teplo						X						X						
Kontakt s horkou kapalinou	X		X	X	X		X	X		X	X							
Kontakt s horkým plynem																		
Kontakt s taveninou																		
Kontakt s horkým povrchem							X	X										
Plamen					X		X											
Výbuch																		
Kontakt s chladnou kapalinou																		
Kontakt s chladným plynem																		
Kontakt s chladným povrchem							X											
Sněh, led, tříšť							X											
Nebezpečí hluku																		
Výsoce impulsní hluk																		
Proměnný hluk		X																
Ustálený hluk																		
Vysokofrekvenční hluk																		
Ultrazvuk																		
Infrazvuk a nízkofrekvenční hluk																		
Nebezpečí vibrací																		
Vibrace přenášená na ruce							X	X										
Vibrace způsobující kmitání v horní části páteře a hlavy																		
Vibrace přenášené na celé tělo																		
Ergonomická nebezpečí																		
Vysoká teplota vzduchu																		
Nízká teplota vzduchu															X			
Nízká/vysoká vlhkost vzduchu															X			
Nízká úroveň osvětlení			X															
Oslňující světlo																		
Blikání, stroboskopické jevy																		
Příliš malé vizuální detaily																		
Nevhodná výška pracovní roviny							X	X				X						
Nedostatečná výška pracoviště																		
Omezený pracovní prostor																		
Ztížený průchod															X			
Nepříjemná pracovní poloha												X						
Nevhodné dosahové vzdálenosti									X			X						
Monotónní činnost															X			
Vnucené pracovní tempo																		
Trvalé sledování obrazovek																		
Ruční manipulace																		
- s nářadím							X	X				X						
- s břemeny							X	X				X						
- s vozíky							X					X						

Doporučený rozsah osobních ochranných pracovních prostředků	Požadavek na shodu s normou	Orientační životnost (més.)
Pro ochranu hlavy		
☐ ochranná přilba / průmyslová přilba s vysokým stupněm ochrany	EN 397+A1, EN 14052+A1	PV
☒ průmyslová přilba chránící při nárazu hlavou	EN 812	24
☐ ochrana proti skalpování		24
☐ ochrana hlavy proti teple a plameni (kukla)	EN ISO 11612	24
☐ ochranná pokrývka hlavy proti slunečnímu záření nebo prachu		12
☐ ochranná pokrývka hlavy proti chladu	EN 342	24
Pro ochranu sluchu		
☒ zátkové chrániče sluchu a podobné prostředky	EN 352-2	PO
☐ mušlové chrániče sluchu	EN 352-1	12
☐ akustické přílby (tzv. protihlukové přílby)		24
☐ mušlové chrániče sluchu, které lze připojit k ochranným přílbám	EN 352-3	12
☐ chrániče sluchu s přijímačem nebo s interkomem	EN 352-4,-5,-6	PV
Pro ochranu očí a obličeje		
☒ ochranné brýle	EN 166	12
☐ ochranné brýle proti rentgenovému, laserovému, UV, IČ nebo VIS záření	EN 169, EN 170, EN 171, EN 172, EN 379+A1, EN 175	12
☒ ochranné obličejové štíty	EN 166, EN 1731	12
☐ svářečské kukly a štíty (štíty s držadlem, kukly s upínacím náhlavním páskem nebo kukly na ochranné přílby)	EN 166, EN 175, EN 379+A1	24
Pro ochranu dýchacích orgánů		
☐ filtrační polomasky (respirátory) / filtrační polomasky s integrovanou vrstvou aktivního uhlí	EN 149+A1	PO
☐ masky s filtry proti částicím, parám, plynům s vhodnou lícnicovou částí	EN 405+A1, EN 140, EN 136, EN 143,	PO
☐ izolační dýchací přístroje s přívodem vzduchu	EN 137, EN 138, EN 14593-1;2, EN 14594	36
☐ prostředky na ochranu dýchacích orgánů včetně snímatelné svářečské kukly	EN 12941+A2 / EN 12942	PV
Pro ochranu rukou a paží		
☒ rukavice na ochranu před mechanickými riziky nebo proti pořezu	EN 420+A1, EN 388, EN 381-1, EN 1082-1,-2	PO až 3
☒ rukavice na ochranu před vibracemi	EN ISO 10819	6
☒ rukavice na ochranu před chemickými látkami a biologickými činiteli	EN 374-1,-2,-3,-4	PO až 2
☐ rukavice na ochranu před elektrinou	EN 60903-ed.2, EN 12477+A1, EN 16350	3 až 6
☐ rukavice na ochranu před teplem nebo ohněm	EN 407, EN 12477+A1	3 až 6
☒ rukavice na ochranu před nízkými teplotami	EN 511	3 až 6
☐ rukavice na ochranu před ionizujícím zářením a radioaktivním látkám	EN 421	24
☐ palcové rukavice	EN 420+A1, EN 388	2
☐ ochranné návleky na prsty		1
☐ ochranné rukávy, náloketníky, zápěstní řemínky (nátepníky)	EN 1082-1,-2	6 až 24
☐ ochranné rukavice pro práce ve vlhkém, mokřem nebo znečišťujícím prostředí	EN 420+A1	PO
Pro ochranu nohou		
☒ obuv polobotková, kotníčková, poloholeňová, holeňová a vysoká, zejména do vlhkého prostředí	EN ISO 20 347, EN ISO 20 345	24
☐ obuv s ochrannou a bezpečnostní tužinkou	EN ISO 20 345, EN ISO 20 346	12 až 24
☐ obuv, kterou lze rychle vyzout		12
☐ obuv s podešví odolnou proti žáru (perko)	EN ISO 20 349	12
☒ obuv, vysoká obuv, přezůvková obuv s protiskluznou podešví	EN ISO 20 345	9 až 24
☐ obuv, vysoká obuv, přezůvková obuv odolná proti vibracím	EN ISO 20 345	12
☐ obuv, vysoká obuv, přezůvková obuv antistatická	EN ISO 20 345	12
☐ obuv, vysoká obuv, přezůvková obuv tepelně izolační	EN ISO 20 345	6
☐ obuv chránící před chemickými látkami	EN 13832-2,-3	6 až 12
☐ ochranná obuv pro obsluhu přenosných řetězových pil	EN ISO 17249 ed.2	12
☐ ochrana nohou proti pořežání (kamaše)	EN ISO 381-5	6 až 12
☐ chrániče kolen	EN 14404+A1	12
☐ chrániče nártu	EN 13277	12
☐ vyměnitelné podešve (odolné proti žáru, propíchnutí nebo potu)	EN ISO 20345	24 až 36
Pro ochranu trupu a břicha		
☒ ochranné vesty, kabáty a zástěry na ochranu před mechanickými riziky nebo proti pořezu	EN ISO 13998, EN 381-11	24 až 48
☐ ochranné vesty, kabáty a zástěry na ochranu před rozstříknutým roztaveným kovem	EN ISO 9185	24
☒ ochranné vesty, kabáty a zástěry na ochranu před chemickými látkami a biologickými činiteli	EN 14605+A1	6 až 12
☒ ochranné vesty, kabáty a zástěry proti chladu	EN 342	24 až 36
☐ vyhřívané vesty		36 až 72
☒ ochranné zástěry proti vodě		18
☐ záchranné plovací vesty	EN ISO 12402-6+A1	24 až 48
☐ zástěry na ochranu před rentgenovým zářením	EN 61331-3	24 až 36
☐ bederní pásy, protektory		24 až 36
Prostředky pro prevenci pádů		
☐ úplná výstroj pro prevenci pádů včetně veškerých doplňků	EN 353-1, EN 354, EN 361, EN 362, EN 795,	12
☐ brzdné zařízení pohlcující kinetickou energii včetně veškerých nezbytných doplňků	EN 355, EN 360, EN 363	PV
☐ prostředky pro polohování těla	EN 358	PV
Ochranné oděvy		
☐ ochranné pracovní oděvy (dvojdielné, kombinézy)	EN ISO 13688, EN 342, EN 343+A1, EN 381-5,-11, EN 1149-5, EN ISO 20471+A1, EN ISO 11611, EN ISO 11612, EN 13034+A1	6 až 24
☐ oděvy poskytující ochranu před strojním zařízením a ručním nářadím (proti bodnutí, pořežání apod.)	EN 381	12
☐ oděvy na ochranu před chemickými látkami a biologickými činiteli	EN 14605+A1	12 až 24
☐ oděvy na ochranu před nebezpečnými mikroorganismy	EN 14126	JP
☐ oděvy chránící před rozstříkem roztaveného kovu nebo před infračerveným zářením	EN 348, EN ISO 11612, EN ISO 6942	PO až 24
☐ oděvy odolné proti žáru a ohni	EN 11611, EN ISO 11612, EN 1486, EN ISO 14116	6 až 24
☐ oděvy proti chladu	EN 342, EN 343+A1, EN 14058	36
☐ oděvy proti vodě s impregnací (nepromokavé)	EN 342, EN 343+A1, EN 14058, EN 14360, EN ISO 15027-1	12 až 24
☐ oděvy na ochranu před ionizujícím zářením	EN 1073-1,2	36
☐ oděvy na ochranu před kontaminací radioaktivními částicemi	EN 1073-2	JP
☐ oděvy na ochranu proti statické elektřině a elektrickému oblouku	EN 1149-1,2,3,5, EN 61482-1-2	12
☐ oděvy prachotěsné a proti kapalným aerosolům	EN 14605+A1, EN ISO 13982-1; EN 13034 + A1	JP
☐ oděvy plynotěsné	EN 943, EN 14126	PV
☐ oděvy a doplňky s vysokou viditelností z retroreflexních a fluorescenčních	EN ISO 20471	6 až 24

PV	Podle určení výrobce
PO	Po opotřebení (u ochrany dýchacích orgánů do nasycení filtračního média)
JP	Pro jednorázové použití

Pokyny pro zajištění bezpečnosti práce

Porážka, úprava těl jatečných zvířat a bourání

Pokyny pro bezpečnou práci:

- Při vyházení zvířat z kotců používat posuvných stěn; pracovník musí vždy stát mimo vnitřní prostor naháněčky.
- Při omračování zvířete je nutné postupovat dle pracovního postupu a dbát náležitě ostražitosti – na automatických linkách zvíře řádně fixovat do visu nebo na pohyblivý dopravník. Při ručním porážení držet zvíře v ochranné kleci nebo závěsu. Při používání elektrického nebo chemického způsobu omračování používat stanovené ochranné prostředky.
- Při vykrovování používat výlučně dutý nůž a vpich provést rychle.
- Při paření je nutné dbát zvýšené opatrnosti, neboť pařicí lázeň může mít teplotu až 70°C. Při odštětinování pomocí strojů nestrkat ruce mezi sbíhavé válce a používat řádně upnutý pracovní oděv/rukavice, mít sepnuté vlasy a nenosit řetízky, náramky, prsteny. Při dočištění povrchu zvířecí kůže pomocí plynových hořáků dodržovat zásady požární ochrany a po použití hořáku vždy vypnout přívod plynu.
- Při vykolování dbát na zachování celistvosti trávících orgánů, zejména žlučníku, a používat při této práci stanovené OOPP vč. ochrany zraku.
- Při púlení je nutno držet jateční pilu pevně oběma rukama, řez vést přes střed páteře a dbát, aby nedošlo ke sklouznutí (vysmeknutí) řezacího kotouče.
- Úchopové části pracovních nástrojů (např. nožů, seker) udržovat čisté a v bezvadném stavu, ostří mít vždy řádně ostré a při jejich používání dbát na zajištění dostatečného pracovního prostoru.

Zakázané práce:

- Při omračování zvířete vstupovat mezi zvíře a překážku (hrozi těžké zranění přiražením, potkáním, uslapáním apod.).
- Používat tupé nože, vykostovače žeber nebo řezací kotouče; používat nářadí s otřepy.
- Vzdalovat se od strojů zařízení, která jsou v chodu, jakož i od zdrojů otevřeného ohně.
- Provádění jakékoliv manipulace a práce na elektrickém zařízení bez příslušné elektrotechnické kvalifikace, případně manipulace s ovladači strojů a zařízení mokryma rukama.

Výroba masných výrobků, uzenin a konzerv

Pokyny pro bezpečnou práci:

- Před zahájením práce se strojem nebo zařízením je nutno provést jeho vizuální prohlídku, včetně používaných nástrojů, jejich uchycení a kontrolu jejich funkcí a ochranných prvků.
- Přídavné části zařízení nasazovat jen při vypnutém motoru, do masového stroju vtláčovát maso jen tlačítkem, zkoušky tésta dělat jen po zastavení stroje.
- Nadměrně velké a těžké nádoby s horkými kapalinami nebo pokrmu nepřehášet ve dvou.
- Při solení masa solí nebo solným lákem důsledně dbát na to, aby nedošlo k zasažení očí pracovníka (používat ochranné brýle).
- Při mletí masa prováděného pomocí řezaček nebo kutrů nevysouvat ruce do řezacího prostoru nebo do blízkosti šnekového dopravníku, kde může dojít k pořežení nebo vtažení/amputaci prstů. Řezací nože nutno chladit šupinkovým ledem (ledovou tříští).
- Při narážení nutno používat nepoškozené obaly a plnit je tak, aby nedocházelo k praskání a vystřikování mletné hmoty.
- Při tepelném opracování nutno používat ochranné chňapky nebo rukavice a vyvarovat se kontaktu nechráněné části těla s horkým povrchem.
- Dvířka udirny nebo pečicí trouby anebo víko varného kotle otevírat vhodnou pomůckou a otevření provést pomalu, aby nejprve unikla horká pára (při otevírání obličej odvrátit mimo směr unikající páry).
- Otevírání víka tlakového hrnce je možné provádět až po jeho pozvolném odtlakování (rychlé odtlakování může vést k překročení varu/vypěnění obsahu hrnce, popř. až roztržení hrnce).
- Při smažení dbát na správnou teplotu olejové lázně; nutno se vyvarovat přepalování (nebezpečí požáru).
- Při vkládání hotových výrobků do mrazicích boxů nutno používat rukavice a vyvarovat se kontaktu nechráněné části těla s chladným povrchem.

Zakázané práce:

- Vkládat jakékoli předměty do sbíhavých částí strojů (šnekové podavače, pásové dopravníky, zásobníky narážeček apod.).
- Vrhovat maso do kádí se solným lákem (nutno zamezit rozstříku solného roztoku).
- Nabírat šupinkový led holýma rukama.
- Vkládat do horké olejové lázně mokré nebo zmrzlé maso, popř. lít do ní vodu.
- Tlakové hrnce otevírat násilným způsobem.
- Hrnce a nádoby naplňovat tekutinami až po okraj.
- Čistit, seřizovat, mazat nebo opravovat pohyblivé části strojů a zařízení za chodu.
- Manipulovat s plechovkami při jejich vkládání do výrobní linky bez použití rukavic.

Prodej masa a masných výrobků

Pokyny pro bezpečnou práci:

- Zajistit minimální šířku uliček (min. 0,6 m, výjimečně 0,55 m, v místě pro obsluhu stroje min. 1 m), ramp a schodišť a zajistit jejich průchodnost.
- Volné okraje ramp musí být trvale označeny značkami označujícími nebezpečnou hranu.
- Na stálých pracovištích zajistit dostatečnou intenzitu osvětlení, větrání a mikroklimatické podmínky.
- Těžká břemena, jako jsou vepřové půlky, kýty nebo zvěřina, manipulovat zavěšené na hácích, případně ručně ve dvou; vepřové hlavy skladovat tak, aby se při odeírání nemohly sesunout.
- Přepravky se zbožím možno ukládat jen na pevné, únosné, rovné a nekluzké vodorovné podlaze a stohovat je max. do výšky 1,8 metru (přitom je nutné dbát, aby vytvořený stoh nebyl nadměrně vykloněn od svislé osy).
- Ruční tahání či posouvání stohovaných přepravek provádět pouze po rovné a hladké podlaze za použití tažného háku.
- Dodržovat zásady bezpečného skladování při používání regálů (nepřetěžovat regály, min. 1x za rok provést technickou kontrolu bezvadnosti).
- Pro dělení masa s kosti používat ostrou sekeru, sekát na řeznickém špalku a při sekání stát roznožmo.
- Při strojním dořezávání zbytků a kratších kusů používat přítlačných zařízení.
- Při dořezávání zbytků potravin (např. salámů) krájet zbytek přidržovat vidličkou.

Zakázané práce:

- Čistit, seřizovat, mazat nebo opravovat pohyblivé části strojů a zařízení za chodu.
- Používat při práci poškozená technická zařízení nebo pracovní pomůcky.
- Skladovat břemena do poškozených regálů nebo regálů bez řádného ukotvení a označení (uvedení nosnosti buňky a počtu buněk ve sloupci).
- Provádět zakázané manipulace s břemeny (zaujímání nepřijatelných pracovních poloh, překračování stanovených hygienických limitů hmotnosti manipulovaných břemen).
- Ručně manipulovat se zmrazeným zbožím bez použití rukavic proti chladu.

Metodologie pro vyhodnocení rizik (k tabulce na s. 16)

P	Pravděpodobnost
Lze očekávat (stává se často)	10
Je to možné	6
Ne příliš obvyklé, ale možné	3
Ne příliš pravděpodobné, ale již se někde stalo	1
Možné, ale nepravděpodobné, ještě se nestalo	0,5
Prakticky nemožné	0,2
Vyloučené	0,1

N	Následky (závažnost)
Katastrofa (mnoho SÚ, nebo škoda přes 100 mil.Kč)	100
Závažná havárie (několik SÚ, nebo škoda přes 10 mil. Kč)	40
Havárie (jeden SÚ, nebo škoda přes 1 mil. Kč)	15
Vážná nehoda (těžký úraz, nebo škoda přes 100 tis.Kč)	7
Nehoda (úraz bez trvanlivých následků, nebo škoda přes 10 tis.Kč)	3
Porucha (drobné poranění, nebo škoda nad 1 tis. Kč)	1

Poznámka: SÚ = smrtelný úraz

Míra rizika (MR)	Úroveň rizika	Kategorie přijatelnosti	Priorita opatření
≥ 160	velmi vysoké riziko	nepřijatelné riziko	Přerušit provoz nebo ihned přijmout opatření ke snížení rizika
48 až 159	vysoké riziko		
20 až 47	významné riziko	podmíněně přijatelné riziko	Opatření ke snížení rizika přijmout bez zbytečného odkladu
8 až 19	zvýšené riziko		
3,1 až 7	mírné riziko	přijatelné riziko	Opatření ke snížení rizika provést podle pořadí významnosti
≤ 3	zanedbatelné riziko		

Poznámka: Tato karta BOZP je pouze základním východiskem pro praktické uplatňování zásad prevence rizik na pracovištích a neřeší uvedenou problematiku vyčerpávajícím způsobem.
 Vypracoval: RNDr. Mgr. Petr A. Skřehot, Ph.D. | © Znalecký ústav bezpečnosti a ochrany zdraví, z.ú. 2017 | www.zuboz.cz